

Kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus ehk kliima- ja keskkonnatoetus 2016

Ühtset pindalatoetust (ÜPT) taotledes on kohustuslik täita kliimat ja keskkonda säästvaid põllumajandustavasid (edaspidi *rohestamine*). Kliima- ja keskkonnatoetus (ROH) moodustab 30% otsetoetuste eelarvest. ÜPT saamiseks peavad ka maaelu arengukava toetuste taotlejad rohestamise nõudeid täitma. Taotleja peab täitma ÜPT nõudeid ning järgima kogu toetusõiguslikul maal rohestamise nõudeid:

- põllumajanduskultuuride mitmekesistamine;
- püsirohumaa säilitamine;
- põllumaal ökoloogilise kasutuseesmärgiga maa-alade (ökoalade) olemasolu.

Rohestamise nõuete hindamisel võetakse lisaks ÜPT taotlusalusele maale arvesse ka mittetaotlusalune maa ja alla 0,30 ha suurused põllud. Toetust makstakse ÜPT kindlakstehtud toetusõigusliku pinna alusel. Täielikult või osaliselt Natura 2000 võrgustiku aladel asuvad taotlejad järgivad rohestamise tavasid ulatuses, mis on kooskõlas Natura 2000 eesmärkidega.

Taotleja on vabastatud rohestamise tavade täitmisest mahetunnustatud maal. Kui tal on lisaks mahetunnustatud maadele ka mittemahetunnustatud maad, tuleb taotlust täites valida, kas täita rohestamise nõudeid ainult mittemahetunnustatud maal või kogu maal. Nõuete täitmist kontrollitakse vastavalt taotleja tehtud valikule.

Rohestamise nõuete täitmisest on vabastatud ka taotlejad, kes 2015. a liitusid väikepõllumajandustootja toetuse kavaga ja 2016. a jätkavad sama kava alusel otsetoetuste taotlemist.

Põllumajanduskultuuride mitmekesistamise tava

Põllumajanduskultuuride mitmekesistamise tava peavad järgima taotlejad, kelle põllumaa (pindalatoetuse taotlusel tähisega P ja M) suurus on vähemalt 10 ha.

Kui taotlusele märgitud põllumaa pindala on 10,00–30,00 ha, peab taotleja kasvatama vähemalt kahte erinevat kultuuri ja neist suurim ei tohi moodustada põllumaast rohkem kui 75%. Kui põllumaast moodustavad kesa ja rohttaimed üle 75%, ei tohi ülejäänud põllumaal kasvav peamine kultuur hõlmata üle 75% kõnealusest ülejäävast põllumaast, v.a. juhul, kui ülejääv maa on kaetud rohttaimede või kesaga.

Kui taotlusele märgitud põllumaa pindala on üle 30 ha, peab taotleja kasvatama vähemalt kolme erinevat kultuuri. Neist suurim ei tohi moodustada põllumaast rohkem kui 75% ja kaks suuremat kultuuri ei tohi kokku moodustada põllumaast rohkem kui 95%. Kui põllumaast moodustavad kesa ja rohttaimed üle 75%, ei tohi ülejäänud põllumaal kasvav peamine kultuur hõlmata üle 75% kõnealusest ülejäävast põllumaast, v.a. juhul, kui see ülejääv maa on kaetud rohttaimede või kesaga.

Mitmekesistamise nõue loetakse täidetuks, kui:

- üle 75% põllumaast kasutatakse rohu või muude rohttaimede kasvatamiseks, kesaks või nende kombinatsiooniks ja nende kasutusviisidega hõlmamata põllumaa ei ole suurem kui 30 hektarit; või
- üle 75% toetusõiguslikust põllumajandusmaast on püsirohumaa või maa, mida kasutatakse rohu või muude rohttaimede kasvatamiseks ja ülejäänud põllumaa ei ole suurem kui 30 hektarit; või
- põllumajandustootja on eelmise aasta taotlusel kirja pandud põllumajandusmaa asendanud vähemalt 50% ulatuses uue põllumajandusmaaga ja kui taotluste georuumilise võrdluse põhjal kasvatatakse kogu põllumaal teistsugust põllumajanduskultuuri kui eelmisel kalendriaastal.

Ühe kultuurina käsitletakse:

- liigid, mis kuuluvad ühte perekonda, kusjuures talivilja ja suvilja käsitletakse eri kultuuridena;
- liigid, mis kuuluvad perekondadesse ristöielised, maavitsalised ja kõrvitsalised, loetakse kõik eraldi kultuurideks;

- kesa – mustkesa ja sööti jäetud maa. Kõik kesad moodustavad kokku ühe kultuuri;
- rohi ja muud rohttaimed – kõik heintaimede segud moodustavad kokku ühe kultuuri, 100% puhas-kultuurid eraldi kultuuri (nt põld 1 on lutsern ja põld 2 kõrrelised rohttaimed - tegu on kahe erineva kultuuriga);
- segakultuurid.

Põllumajanduskultuuride osakaal põllumaal arvutatakse 15. juunist kuni 15. augustini kasvavate kultuuride kasvupinna alusel.

Püsirohumaa säilitamise tava

Üheks rohestamise nõudeks on püsirohumaa (PR) ja keskkonnatundliku püsirohumaa (TPR) säilitamine. Kui püsirohumaa suhe kogu põllumajandusmaasse riigi tasandil 2015 a võrdlusarvuga võrreldes väheneb üle 5%, tuleb taotlejal püsirohumaa PRIA etteantud ulatuses tagasi rajada.

Keskkonnatundliku püsirohumaa (Natura 2000 võrgustiku alal asuv püsirohumaa, mille muld on 100% ulatuses turvasmuld) kasutusotstarvet ei tohi muuta ja maad ei tohi üles künda. Keskkonnatundlikud püsirohumad on põllumassiivide kaardil märkega TPR. Keskkonnatundliku püsirohumaa rohukamara uuendamine on lubatud üksnes pealtkülvil teel. Rohukamara uuendamisest tuleb PRIA-t eelnevalt teavitada. Taotleja, kes on muutnud TPR kasutusotstarvet või on selle maa üles kündnud, peab selle ala muutma tagasi püsirohumaks PRIA määratud tähtajaks. Täpsema info püsirohumaa säilitamise ja rohumaa püsirohumaks muutumise kohta leiate PRIA veebilehelt ja abi-materjalist „Abiks taotlejale“.

Ökoalade tava

Ökoalade tava peavad järgima taotlejad, kelle põllumaa pindala on üle 15 ha. Siis peab põllumaast olema vähemalt 5% ökoalade all. Taotleja esitab ökoalade loeteluga ja tähistab põllumassiivi kaardil.

Ökoaladena saab märkida põllumaal:

• harimispraktikaid:

Kesa – hoitakse katkematult kesas vähemalt kuue kuu vältel vahetult enne 15. augustit ja seal ei kasvatata ega toodeta põllumajandustooteid enne 15. augustit. Kesa koefitsient ökoalade pinna arvestamisel on 1,0.

- Lämmastikku siduvaid kultuure: arvestatakse puhaskülvina libliköieliste sugukonda kuuluvaid kultuure: ristik, lutsern, mesikas, nõiahammas, vikk (*Vicia sativa*), esparsett, hernes, uba (v.a sojauba). Lämmastikku siduvate kultuuridega aladel ei kehti tootmispiirangud. Kultuurid peavad olema kasvukohal kogu kasvuperioodi jooksul, seejuures on lubatud saagikoristus ja niitmine koos niite kokkukogumisega. Sissekünd ning muud taimikut kahjutavad mullaharimisviisid ei ole lubatud enne 15. oktoobrit, v.a kui põllule rajatakse talivilil. Talivilil peab olema külvatud taotluse esitamise aasta 15. oktoobriks. Lämmastikku siduvat kultuuri ei tohi kasvatada veeseaduse §29 sätestatud veekaitsevööndis. Nende kultuuride koefitsient ökoalade arvestuses on 0,7 (st 1 ha =0,7 ha-d).

Lühikese raieringiga paju madalmetsa (*Salix*) alad – ei ole lubatud kasutada mineraalväetisi ega taimekaitsevahendeid. Ökoala pindala arvestatakse koefitsiendiga 0,3 (st 1 ha=0,3 ha-d).

- **maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise eesmärgil säilitatavaid maastikuelemente** – põllusaar, metsasiil, puuderida, hekk, kraav ja kiviaed. Kui taotleja kasutuses olevad deklareeritud maastikuelemendid on kantud põllumassiivi toetusõigusliku pinna sisse, siis on potentsiaalsed ökoalad tähistatud põllumaa maakasutusega põllumassiivide kaartidel.

Ökoalade nõue loetakse täidetuks, kui:

- üle 75% põllumaast kasutatakse rohu või muude rohttaimede kasvatamiseks, kesaks, libliköieliste kultuuride kasvatamiseks või nende kombinatsioone ja ülejäänud põllumaa ei ole suurem kui 30 hektarit; või
- üle 75% toetusõiguslikust põllumajandusmaast on püsirohumaa või maa, mida kasutatakse rohu või muude rohttaimede kasvatamiseks ja ülejäänud põllumaa ei ole suurem kui 30 hektarit; või
- -taotleja põllumajandusmaast pinnaliselt vähemalt 50% asub nn metsaerisusega valla territooriumil. Valdade nimekiri kehtestatakse määrusega. Kui taotleja põllumajandusmaast asub alla 50% metsaerisusega vallas, tuleb täita 5% ökoalade nõuet kogu põllumaal. Kui taotleja põllumajandusmaast asub vähemalt 50% metsaerisusega vallas ja ta otsustab siiski ökoalade loetelul ökoalade esitada, tuleb tal täita 5% ökoalade nõuet kogu põllumaal.